

Pravična trgovina je "trgovinsko partnerstvo", si prizadeva za večjo enakopravnost v mednarodni trgovini. Prispeva k trajnostnemu razvoju s tem, da ponuja boljše pogoje prodaje in zagotavlja pravice proizvajalcev in delavcev, predvsem iz ekonomsko manj razvitih dežel. Pravična trgovina je skupno ime za gibanje, ki združuje več organizacij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo izdelkov ter njihovim uvozom in prodajo. Princip pravične trgovine je zasnovan tako, da lahko tudi manjši ponudniki in proizvajalci dostopajo do trga brez velikega števila posrednikov in za to dobijo pošteno plačilo, ki jim omogoča preživetje, poleg tega pa sta prepovedana kakršnokoli suženjstvo in otroško delo.

Korenine gibanja za pravično trgovino segajo v prelom dvajsetega stoletja – v poznih štiridesetih in petdesetih letih so namreč nevladne organizacije v Evropi in Severni Ameriki začele prodajati izdelke, ki so jih kupovale neposredno od proizvajalcev z Juga. Prva uradna pravična trgovina, ki je ponujala pravičnotrговinske in druge izdelke, je bila odprta v Združenih državah Amerike leta 1958. V svojih začetkih so organizacije za pravično trgovino trgovale v glavnem z rokodelci in obrtniki ter v svojih trgovinah ponujale najrazličnejša ročna dela.

Konkreten cilj pravične trgovine je povečati dohodek in možnost izbire revnih proizvajalcev, posredni pa zmanjševanje lakote na Jugu in vračanje dostojanstva nerazvitim družbam. Zapostavljenim proizvajalcem omogoča dostop do razvitih trgov. Šibkejše proizvajalce, predvsem ženske in avtohtona ljudstva, štiti pred izkoriščanjem v procesu proizvodnje in vzpodbuja njihove priložnosti za razvoj. Pravična trgovina je trgovinsko partnerstvo, ki si prizadeva za večjo enakost v mednarodni trgovino

Zakaj jo potrebujemo? Preprost odgovor bi se glasil: Ker je velik del obstoječe mednarodne trgovine nepravičen. Številni proizvajalci surovin in predmetov na nizki stopnji predelave namreč za svoje delo ne prejmejo plačila, ki bi jim omogočalo preživetje nad nivojem revščine. Njihovi dobavitelji surovin ter zaposleni v proizvodnji pa kljub trdemu delu ne zaslužijo dovolj za dostojno preživetje. Število zaposlenih – a revnih posameznikov se iz leta v leto povečuje.

Pravična trgovina štiti proizvajalci pred velikimi nihanji tržnih cen, zagotavlja, da je odkupna cena izdelkov vedno višja od proizvodnih stroškov, z izločanjem posrednikov pa zagotavlja, da proizvajalci prejmejo bistveno višji delež od prodane cene izdelka. spodbuja pridelavo iz certificiranega ekološkega kmetijstva.

Če bi lahko vsem verjeli na besedo, bi bil svet veliko lepši. V tem primeru bi bila potemtakem svetovna trgovina pravična. Ker to ni tako, potrebujemo nekakšno potrditev, da je bil izdelek izdelan, pridelan ter prodan po načelih in standardih pravične trgovine.

V Sloveniji se s pravično trgovino ukvarja [Odjuga](#) – pravično trgovinska zadruga, ki vodi [trgovino 3muhe](#) v Ljubljani, preko svoje veleprodajne mreže pa oskrbuje tudi druge prodajalne in gostinske lokale.

Danes je pravična trgovina globalno gibanje. Več kot milijon majhnih proizvajalcev in delavcev je organiziranih v skoraj 3000 lokalnih organizacij, povezanih v krovne organizacije v več kot 50 državah z Juga. Njihovi izdelki se prodajajo v tisočih svetovnih ali pravičnih trgovinah, supermarketih in na mnogi drugih prodajnih mestih držav s Severa. Če povzamemo, pravična trgovina postaja čedalje uspešnejša.